

Knihovna města Hradce Králové

VÝROČNÍ ZPRÁVA

2011

Knihovna města Hradce Králové je příspěvkovou organizací zřízenou Statutárním městem Hradec Králové.

Knihovna města Hradce Králové je tvořena kromě ústřední půjčovny s čítárnou a studovnou také specializovanými pracovišti (informační středisko, hudební knihovna, zvuková knihovna pro nevidomé) a třinácti pobočkami, které jsou rozmístěny na území města tak, aby byly služby knihovny dostupné všem jeho obyvatelům.

V roce 2011 se knihovně opakovaně dostalo významného ocenění v oblasti práce s dětmi a v soutěži o nejlepší veřejnou knihovnu pro děti Kamarádka knihovna se umístila na 3. místě.

V tomto roce pokračovaly přípravné práce na stěhování do nové budovy. Knihovní fond se ve zvýšené míře aktualizoval, revidoval a byl označen elektromagnetickými páskami na ochranu knih před zcizením a polepkami, které usnadní řazení knih ve volném výběru. Celkem bylo EM páskami označeno asi 70 000 knih.

Proběhlo úspěšně několik výběrových řízení na dodavatele.

Na pobočce Kukleny byl z bývalého skladu vybudován výtvarný ateliér, který je zároveň využíván k pořádání akcí pro děti. Proběhla výmalba pobočky Piletice a zároveň zde byla provedena aktualizace knihovního fondu.

Dne 1. 5. 2011 Knihovna města Hradce Králové obdržela certifikát Metodické pracoviště Univerzity Hradec Králové.

Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové uděluje certifikát

Metodické pracoviště

Knihovna města Hradce Králové

na období od 1. května 2011 do 1. května 2016

V Hradci Králové dne 1. května 2011

doc. Ing. Vladimír Jehlička, CSc.
děkan PpF UHK

Služby

Od 10. ledna do 28. února probíhal v Knihovně města Hradce Králové **průzkum spokojenosti uživatelů** se službami knihovny. Do průzkumu se zapojilo 2 279 uživatelů knihovny a nejčastějšími připomínkami byl malý volný výběr, bariérový přístup do knihovny nebo nutnost čekat na dovoz knih ze skladu v ústřední půjčovně. Tyto připomínky by měla odstranit nová budova knihovny.

Výpůjční služby

Automatizovaný výpůjční protokol byl spuštěn 3. 1. 2011 na dvou malých okrajových pobočkách v Plačicích a v Březhradu. Byla tak ukončena automatizace výpůjčních služeb a Knihovna města Hradce Králové má nyní plně automatizovaných dvanáct ze svých třinácti poboček. Pobočka v Pileticích, která sídlí v areálu Šrámkova statku má pouze 16 registrovaných uživatelů a s její automatizací se ani v budoucnu nepočítá.

Počet čtenářů i výpůjček se pohybuje na podobné úrovni jako v letech předchozích. V roce 2011 se celkem zaregistrovalo **16 033** čtenářů, což je o **713** více než v roce 2010. Potěšující je, že stoupl o **145** i počet dětských čtenářů, kterých se zaregistrovalo **3 737**. Počet návštěvníků půjčoven se zvýšil proti roku 2010 o **5 527**, uživatelů veřejného internetu bylo v roce 2011 o **1 176** více než v roce 2010.

V roce 2011 přišlo na akce pořádané knihovnou **17 757** návštěvníků, což je o 4 986 méně než v roce 2011. Pokles proti předcházejícímu roku je z velké části zapříčiněn tím, že ačkoliv v roce 2010 proběhlo akcí méně než v roce 2011, některé z nich zaznamenaly velkou účast veřejnosti. Například akci „Hradec Králové dům od domu“ navštívilo v roce 2010 více než 2 500 návštěvníků.

V roce 2011 si uživatelé naší knihovny vypůjčili celkem **738 711** knih, periodik, hudebnin, zvukových a elektronických dokumentů. Celkový počet výpůjček je o 19 673 nižší než v roce předchozím. Největší pokles je u ostatních dokumentů v hudební knihovně, kde si čtenáři půjčili o 9 415 dokumentů méně než v roce 2010. Podobné je to i u zvukové knihovny, kde je pokles o 6 422 dokumentů zapříčiněn přechodem na jiný typ nosiče dokumentu, kdy na jeden titul bylo dříve více nosičů. Neklesá však počet půjčených titulů. Za rok 2010 jich bylo **11 097** a v roce 2011 **11 095**. Pokles o 4 500 výpůjček byl také u malých poboček Plačice, Plotičtětě a Březhrad. Tento pokles byl částečně zapříčiněn uzavřením pobočky Plotičtětě po dobu

dvou měsíců pro nemoc. Pobočka Březhrad byla ze stejných důvodů uzavřená 6 týdnů. Také výpůjček periodik bylo proti roku 2010 o 5 000 méně, naopak nárůst o 3 669 výpůjček byl u knih, hlavně u beletrie.

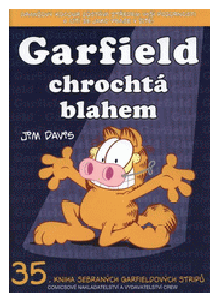
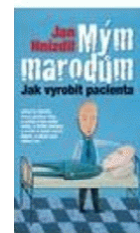
Dospělí čtenáři si v roce 2011 půjčili celkem **443 855** knih. Větší zájem byl o beletrii, mezi nejpůjčovanější knihy patřila tradičně „školní četba“. Je to dáno jednak velkým počtem exemplářů jednotlivých titulů, které knihovna vlastní a také tím, že studenti tvoří více než 30 % všech dospělých čtenářů. Na prvním místě se umístil Dykův **Krysař**, který se půjčil 191x, na druhém místě je **Romeo a Julie** a na třetím místě **Na západní frontě klid** od Remarqu. Následují Rollandův **Petr a Lucie**, Gogolův **Revizor** a Čapkův **Loupežník**. Teprve na sedmém místě je **Bio manželka** od Michaela Viewegha se 131 výpůjčkami a osmý román Stiega Larssona **Muži, kteří nenávidí ženy** – půjčil se 129x. První desítku pak uzavírají Nerudovy **Povídky malostranské** a Máchův **Máj**.

Nežžádanější a tedy i nejrezervovanější titul je román Stiega Larssona **Muži, kteří nenávidí ženy**, stále na něj ještě čeká 73 čtenářů. Následuje román Michaela Viewegha **Mafie v Praze**, který má rezervovaný 38 čtenářů a opět Stieg Larsson a jeho romány **Dívka, která si hrála s ohněm** a **Dívka, která koplá do vosího hnízda**.

Z celkového počtu **443 855** půjčených knih pro dospělé představovaly výpůjčky naučné literatury pouze 23,7 %. Nejpopulárnější byla opět memoárová literatura, kde zvítězila kniha **Simona Stašová** od Petra Čermáka, která se půjčila 95x. Druhá **Květa Fialová** od Pavlínky Brzákové se půjčila 85x a třetí je kniha Jakuba Hladkého **Zlata Adamovská** se 79 výpůjčkami. Následuje **Pavλίna Filipovská** od Vítky Chadimy, půjčila se 78x a kniha Livie Klausové **Smutkem neobtěžuji**, kterou si v roce 2011 půjčilo 70 čtenářů. Na šestém místě se umístila kniha **Hana Maciuchová** od Jakuba Hladkého se 64 výpůjčkami, sedmá je kniha **Bořivoj Navrátil** od Jaromíra Každý, také se 64 výpůjčkami. Osmá je kniha Barbary Cherish **Můj táta velitel Osvětami** a devátá je **Jiřina Švorcová osobně** od Miroslava Graclíka, kterou si půjčilo 63 lidí. Desátý je **Radoslav Brzobohatý** od Jana Brdičky – půjčil se 60x.

Nejvíce rezervovaným titulem naučné literatury je kniha Jana Hnízдила **Mým marodům** - čeká na ni 15 čtenářů. Následuje **Moje šílené století** Ivana Klímy, **Doba jedová** od Anny Strunecké, **Respektovat a být respektován** a **Líný rodič** od Toma Hodgkinsona.

U dětí v roce 2011 patřila rovněž k oblíbenějším krásná literatura. Na první místo se dostal comics **Garfield** od Jima Davise, který si půjčilo 312 dětí. Na druhém místě jsou **Šmoulové**, které si vybralo 131 dětí. Třetí je pak kniha **Ovečka Shaun**, která se půjčila 128x. Dále následuje dívčí román **Spolek holek Lékokrek** od Patricie Schröder, kterou si odneslo 116 čtenářek, Erbenova **Kytice** se 108 výpůjčkami a Tolkienův **Hobit**, ten se půjčil 107x. Nejžádanější titul dětské literatury je román Ricka Riordana **Poslední z bohů**, kde je hlavním hrdinou chlapec – polobůh. Dále jsou to všechny díly humoristických příběhů od Jeffa Kinneye **Deník malého poseroutky** a romány s upíří tematikou od Stephenie Meyer, nebo **Upíří deníky** od L. J. Smithové.

Z celkového počtu **122 066** dětských knih tvoří výpůjčky naučné literatury 20,5 %. Nejpůjčovanější dětskou naučnou knihou byla v roce 2011 stejně jako v předcházejícím roce kniha **Dinosauři**, která se půjčila 92x, na druhém místě pak skončila kniha **Star Wars**, kterou si půjčilo 69 dětí. Třetí místo patří opět knize **Star Wars**, ale od jiného autora. Čtvrté místo patří knize **Rytíři** z oblíbené edice Děsivé dějiny, půjčila se 51x. Pátý skončil **Zmatený mozek** z edice Děsivé dějiny, který si půjčilo 50 čtenářů. Následuje průvodce filmem **Shrek** a kniha o nadpřirozených bytostech **Hledej strašidla**. Každou z nich si půjčilo 44 dětí.

V roce 2011 rozšířila knihovna své služby o půjčování elektronických čteček knih Amazon Kindle 3, které je možné si půjčit v ústřední půjčovně a na pobočkách Slezské Předměstí a Moravské Předměstí – B.

Meziknihovní výpůjční služba

Naše knihovna odeslala v tomto roce **77** požadavků o meziknihovní výpůjčku. V rámci meziknihovní výpůjční služby jsme v roce 2011 obdrželi **260** žadanek o výpůjčku z jiných knihoven.

Statistika výpůjčních služeb – porovnání roku 2010 a 2011

	Rok 2010	Rok 2011
Registrovaní čtenáři celkem	15 320	16 033
Dospělí čtenáři	11 728	12 296
Děti	3 592	3 737

Výpůjčky celkem	758 384	738 711
Dospělí beletrie	334 251	338 628
Dospělí naučná	107 819	105 227
Ostatní dokumenty	109 699	91 325
Dospělí celkem	551 769	535 180
Periodika celkem	86 433	81 465
Děti beletrie	92 424	96 957
Děti naučná	27 758	25 109
Děti celkem	120 182	122 066

Počet návštěvníků	222 378	224 095
--------------------------	----------------	----------------

Akce celkem	922	1 074
Návštěvníci akcí	22 743	17 757

On-line služby knihovny

Počet rezervovaných dokumentů stoupl v roce 2011 o 2 008 rezervací. Nejvíce rezervovaných dokumentů bylo v roce 2011 v Ústřední půjčovně, celkem vyřídila **5 343** rezervací.

Také počet vstupů do elektronického výpůjčního protokolu z prostor mimo knihovnu byl o téměř 6 000 návštěv vyšší než v roce 2010.

Statistika on-line služeb za rok 2011

Rezervace	15 954
Návštěvy webové stránky	130 645
Vstupy do elektronického katalogu z prostor knihovny	50 468
Vstupy do elektronického katalogu mimo knihovnu	64 989
Vstupy do el. výpůjčního protokolu z prostor knihovny	1 627
Vstupy do el. výpůjčního protokolu mimo knihovnu	28 970

Vzdělávací a kulturní akce Knihovny města Hradce Králové

V roce 2011 bylo upřádáno 1 074 kulturních a vzdělávacích akcí pro veřejnost a přišlo na ně 17 757 návštěvníků.

Statistika vzdělávacích a kulturních akcí v roce 2011

Kulturní akce	Počet akcí	Počet návštěvníků	Vzdělávací akce	Počet akcí	Počet návštěvníků
Pro děti	138	3 835	Pro děti	600	9 053
Pro dospělé	15	2 368	Pro dospělé	321	2 501
Celkem	153	6 203	Celkem	921	11 554

Propagace

I v tomto roce knihovna pravidelně propagovala kulturní a vzdělávací akce pro veřejnost. Pozvánky na naše přednášky, výstavy a pořady byly pravidelně zveřejňovány v **regionálním tisku** např. Gěčko, Radnice, Hradecký deník, Sedmička... Také byly uveřejněny **na internetových portálech** Hradec Králové, Okolo Hradce, Místní kultura, Akce.cz...

Všechny novinové články o knihovně jsme vyhledávali, kopírovali a ukládali do kroniky KMHK. Zároveň jsme začali budovat archiv KMHK, kde budou uloženy dokumenty, materiály a fotografie důležité pro mapování historie knihovny.

Knihovna se snaží oslovit i mladší generaci – uživatele i neuživatele knihovny - také prostřednictvím **sociální sítě FACEBOOK**. V roce 2011 jsme měli 588 fanoušků.

Specializované a informační služby

Informační středisko Knihovny města Hradce Králové v Tomkově ulici č. p. 177 v roce 2011 navštívilo **3 271** uživatelů (pokles oproti roku 2010 o pouhých 15 návštěvníků), z toho **2 543** jich využilo veřejný internet. Proběhlo zde pouze 25 individuálních zaškolení na práci s internetem, což je důsledek vzrůstající počítačové gramotnosti našich uživatelů.

Návštěvníci informačního střediska si v roce 2011 prostudovali **2 260** dokumentů především z fondu regionální literatury a hradecenzií. Zájem byl také o regionální periodika, kterých si prohlédli **825** svazků.

Celkem bylo zodpovězeno **417** registrovaných dotazů a **60** dotazů v rámci celoknihovni služby Ptejte se knihovny. Bylo k tomu využito **573** vstupů do databází a **922** tzv. zobrazených digitálních dokumentů. V informačním středisku bylo v roce 2011 přístupno 9 databází, z toho 6 licencovaných a 3 vlastní databáze. Nejvyužívanějšími databázemi jsou licencovaný **ANOPRESS** a vlastní databáze **Region Hradec Králové**. V září 2011 byl z finančních důvodů ukončen odběr databáze Infobanka ČTK.

Do vlastní databáze Region (město a okres Hradec Králové) bylo v roce 2011 vloženo **9 297** nových záznamů článků z tisku, **377** statí ze sborníků a kapitol z monografií. Do faktografické databáze regionálních osobností bylo vloženo **212** nových faktografií. Celkem bylo do našich databází uloženo **9 886** bibliografických záznamů (oproti roku 2010 došlo k výraznému nárůstu o 6 679 záznamů). Výrazný nárůst uložených článků byl způsoben personálním posílením a zpracováním článků z bývalé regionální kartotéky v rámci retrokonverze.

Pokračovalo se s ukládáním záznamů do **Souborného katalogu ČR Caslin**, kam jsme zpětně uložili a dále aktualizujeme regionální periodika z fondu KMHK. Také pokračujeme ve spolupráci se Studijní a vědeckou knihovnou v Hradci Králové na projektu Krajské digitalizace, pro který připravujeme vybrané monografie a periodika z našeho fondu hradecenzií (převážně literatura vydávaná do konce 19. století, kterou nemá SVK ve svém fondu).

Kulturně vzdělávací akce informačního střediska

Pracovnice Informačního střediska KMHK připravily **11 výstav** a podílely se na přípravě a realizaci **41 akcí** pro veřejnost, kterých se zúčastnilo **3 095 návštěvníků**. Celkem proběhlo 10 akcí (8 vzdělávacích a 2 kulturní) pro děti do 15 let. Pro mládež nad 15 let a dospělou veřejnost proběhlo celkem 31 akcí (25 vzdělávacích a 6 kulturních).

Největší návštěvnosti se těšila akce **Hradec neznámý aneb po stopách knihy Starý Hradec Králové dům od domu**, jejíž druhý ročník proběhl opět i v knihovně v Tomkově ulici 177. Vysoký počet návštěvníků byl na cestopisných promítáních. Veliký ohlas měl křest regionální knihy **Létání a letiště v Hradci Králové**. Jako každý rok, tak i letos jsme se zapojili do celostátního festivalu Dny poezie 2011, tentokrát s pořadem **Chmury i naděje Karla Jaromíra Erbena**. Jako každý rok jsme společně s Gymnáziem J. K. Tyla realizovali pořad ke dnům Frankofonie. Nově jsme navázali spolupráci s mezinárodní studentskou organizací AIESEC, která v prostorách knihovny pořádala zajímavé přednášky v cyklu besed nazvaném **SEM a TAM**. (Tato série má návštěvníkům přiblížit život v zahraničí.)

Pořad Chmury a naděje Karla Jaromíra Erbena pro střední školy

Publikační činnost informačního střediska

V roce 2010 jsme vydali **1 výběrovou bibliografii** a **1 materiál** pro potřeby poslechového studia hudební knihovny.

- *Karel Jaromír Erben: výběrová personální bibliografie k 200. výročí narození.* Zpracovala Jarmila Benýšková. Hradec Králové: Město Hradec Králové, 2011. 13 l. ISBN 978-80-85059-45-8. (100 výtisků v kroužkové vazbě)
- *Významné osobnosti ve jménech královéhradeckých ulic.* Informační materiál pro pořad poslechového studia hudební knihovny. Hradec Králové: KMHK, 2010.

Pracovnice informačního střediska publikovaly **odborné články v tisku**:

- KOŠŤÁLOVÁ, Iva. Počátek první světové války v Hradci Králové. In: *Královéhradecko: historický sborník pro poučenou veřejnost.* Hradec Králové: Muzeum východních Čech ve spolupráci se Studijní [a] vědeckou knihovnou a Galerií moderního umění, 2011, s. 23-43. ISBN 978-80-85031-90-4. ISSN 1214-5211.
- BENÝŠKOVÁ, Jarmila a Božena KLABALOVÁ. Soupis regionální literatury historického zaměření. In: *Královéhradecko: historický sborník pro poučenou veřejnost.* Hradec Králové: Muzeum východních Čech ve spolupráci se Studijní [a] vědeckou knihovnou a Galerií moderního umění, 2011, s. 295-304. ISBN 978-80-85031-90-4. ISSN 1214-5211.
- LANDSMANNOVÁ, Petra. Knihovníci s literárním nadáním. In: *Knihovny Královéhradeckého kraje v proudu času 2005-2010: charakteristika kraje, šumné knihovny, významní knihovníci, adresář knihoven.* V Hradci Králové: Studijní a vědecká knihovna, 2011, s. 19-22. ISBN 978-80-7052-096-3.
- LANDSMANNOVÁ, Petra. Knihovna města Hradce Králové. In: *Knihovny Královéhradeckého kraje v proudu času 2005-2010: charakteristika kraje, šumné knihovny, významní knihovníci, adresář knihoven.* V Hradci Králové: Studijní a vědecká knihovna, 2011, s. 90-91. ISBN 978-80-7052-096-3.
- LANDSMANNOVÁ, Petra a Kateřina HUBERTOVIČOVÁ. Co najdete na webu Knihovny města Hradce Králové. *Čtenář.* 2011, roč. 63, č. 12, s. 453. ISSN 0011-2321.

Hudební knihovna

V hudební knihovně bylo realizováno **47 328** výpůjček, přišlo **12 627** návštěvníků, z nichž se **1 050** nově zaregistrovalo.

Celkový přírůstek dokumentů v **hudebním oddělení** činil **4 920** sv. (hudebniny, CDROM, AV, zvukové knihy).

V rámci dalších aktivit byl zcela odepsán (z důvodu opotřebení a přežití nosiče) fond magnetofonových kazet a většiny VHS a v červnu 2011 byl dokončen projekt zpětného zpracování gramodesek do systému Clavius.

Během roku bylo, v poslechovém studiu i mimo něj, provedeno **98** akcí pro školy, neziskové organizace a veřejnost a zrealizováno **9** výstav. Informační oddělení pomáhá ve vyhledávání informací ke studijním potřebám uživatelů, školí uživatele v práci s databázemi, vytváří rešerše (např. Jitka Snížková - podnět k badatelské práci, za rok 2011 provedeno 135 rešerší), ukládá registrované informace do programu Clavius.

V rámci pořadů pro veřejnost prezentovalo hudební oddělení např. rozbor symfonické básně A. Dvořáka **Holoubek**, pořad **Národní obrození české** mapující období 18. a začátku 19. století v českých zemích, **Dračí vzpomínky** na divadlo Drak či pořad **Karel Gott - aneb c'est la vie** či **Václav Neckář - Dobrou zprávu já přináším Vám** a další. Spolupráce s mateřskými a základními školami zahrnovala většinou pořady na zakázku typu **Cesty pohádek Václava Čtvrťka**.

Činnost hudebního oddělení se vedle akcí pro školy a veřejnost stále více zaměřuje na spolupráci s neziskovými organizacemi sociálního směru – **Mamahelp**, **SONS**, **Tyflocentrum**, **Sokol** apod. V roce 2011 (v rámci měsíčních setkání se SONS) proběhly poslechové pořady **Dobře utajené housle M. Horníčka**, **Fejetony Rudolfa Křesťana**, **K. J. Erben** (spolu s metodickým oddělením), **Soudničky** aj. Pro ligu proti rakovině byl proveden na zakázku pořad **Zuzana Navarová** a další.

Nedílnou součástí práce oddělení je i zprostředkování hudebních databází (**Naxos**, **Oxford Music online**), zkušební přístupy do **Contemporary World Music**, **Naxos Spoken Word Library**, **Naxos Music Library Jazz**, s následným zajištěním celoročního přístupu do etnické **Contemporary World Music** pro rok 2012.

Aktivity oddělení jsou prezentovány na webových stránkách knihovny (přehled hudebních muzeí a expozic, adresář hudebních knihoven, prezentace fondu a novinek, výročí osobností).

Z aktivit knihovny vycházejí i publikační výstupy na stránkách odborného tisku (Ikaros, sborník Knihovny současnosti) i tisku veřejného (Radnice).

Publikační činnost hudebního oddělení

- MATĚNOVÁ, Růžena. Spolupráce hudebního oddělení Knihovny města Hradce Králové se studenty a pedagogy Hudební katedry Pedagogické fakulty UHK. In: Knihovny současnosti 2011: sborník z 19. konference konané ve dnech 13. – 15. září 2011 v Českých Budějovicích. Brno: Sdružení knihoven, 2011, s. 36-44. ISBN 978-80-86249-62-9.
Dostupné online: www.svkos.cz/data/xinha/sdruk/ks2011/sbornik_2011.pdf
- MATĚNOVÁ, Růžena. Báze ANL+ a odborné řešeršní požadavky knihovníků a veřejnosti z oblasti hudební vědy. Ikaros [online]. 2011, roč. 15, č. 12. Dostupné online: <http://ikaros.cz/baze-anl-a-odborne-resersni-pozadavky-knihovniku-a-verejnosti-z-oblasti-hudebni-vedy>
- ŠIMONOVÁ, Šimona. Říjen s novou hudební databází. Radnice. 2011, č. 31, s. 2.

Zvuková knihovna

Zvuková knihovna pro nevidomé a slabozraké, měla v roce 2011 **11 095** výpůjček a navštívilo ji **4 106** uživatelů a **378** registrovaných čtenářů. Velké množství výpůjček je realizováno prostřednictvím zásilkové služby.

Kromě výše zmíněných aktivit, pořádá pro své uživatele informační čtvrtletní Setkání s literaturou, pomáhá v rámci exkurzí studentům speciální pedagogiky. Účastní se též programu EU – Lidské zdroje a zaměstnanost, festivalu sociálních služeb a dalších.

Oddělení v roce 2011 oslavilo 20 let svého působení. Při této příležitosti zveřejnilo své aktivity i formou publikačních výstupů v odborném (U nás) i veřejném tisku.

V rámci grantu nabídlo uživatelům ve svých prostorách zkvalitnění služeb pořízením kamerové lupy pro zvětšení tištěných podkladů.

Na částečný úvazek začal v oddělení pracovat nevidomý kolega Mgr. Lukáš Tremel, který pomáhá s označením nosičů braillovým písmem, mapuje možnosti webových stránek pro nevidomé, spolupracuje s dětskými odděleními KMHK při tvorbě pořadů pro děti v rámci osvěty o handicapovaných spoluobčanech.

Publikační činnost zvukové knihovny

- PALENÍKOVÁ, Božena. Zvuková knihovna v Hradci Králové má 20 let. *U nás*. 2011, roč. 21, č. 2, s. 7-8. ISSN 0862-9366.

Činnost dětských oddělení a dětské metodiky KMHK

Během roku probíhaly na jednotlivých pobočkách s dětskými odděleními akce, které byly zaměřeny na podporu čtenářství, čtenářské gramotnosti, ale i na podporu návštěvnosti Knihovny města Hradce Králové, které zároveň motivovaly k četbě jako k dobrodružství a zábavě. Akce byly pořádány většinou pro spádové školy, dětské čtenáře a rodiny s dětmi.

Zároveň se dětská oddělení zapojila do celostátních projektů jako např. „anketa SUK“, „Knížka pro prvňáčka“, „Noc s Andersenem“, „Kde končí svět“ a „Kamarádka knihovna“.

V rámci Pedagogických dnů na Univerzitě Hradec Králové byl 22. 3. 2011 představen projekt **Magický podzim s Máchou**.

Knihovna připravila v letošním roce prázdninový projekt **Čest, sláva a bohatství**. Týdenní příměstský tábor byl představen při březnovém CASTINGU, na kterém byli vybráni účastníci tábora. Cílem literárně-dramatické dílny bylo napsat, zrežimovat a secvičit divadelní představení, které bylo sehráno veřejnosti v neděli 28. srpna 2011. Pod vedením spisovatelky Petry Braunové a knihovnic z dětských oddělení probíhal tábor ve dnech 21. – 28. srpna 2011 na pobočkách KMHK. Závěrečné představení mělo velký úspěch.

Po zkušenostech z předchozího roku připravila dětská metodika celoroční projekt k 200. výročí narození spisovatele K. J. Erbena **Erbenova zlatá nit**. Do celého projektu bylo zapojeno několik oddělení KMHK a knihovna na něj získala grant z Královéhradeckého kraje. V rámci projektu byly pořádány výstavy a komponované pořady pro knihovníky okresu Hradec Králové, veřejnost, děti a mládež, nevidomé, atd.

Dvě knihovnice se účastnily pilotního projektu KDK SKIP „OKNA“. Jedná se o soutěžní přehlídku knihovnických aktivit v Jičíně. Před porotou a diváky předvedly besedu se žáky 1. stupně základních škol na téma dílo Václava Čtvrta.

26. 5. 2011 proběhly 3 besedy pro žáky 1. stupně základních škol se spisovatelem Jiřím Kahounem a ilustrátorem Jiřím Fixlem.

Čtyřlenná hlídka chlapců z pobočky Moravské Předměstí - A se účastnila regionální akce KDK SKIP 08 **My všichni jsme Východočeši** v Rokytnici v Orlických horách. V terénním závodu všech hlídek se naše hlídka umístila na 4. místě.

Na Medarda 8. 6. 2011 se v okolí pobočky Moravské Předměstí - A uskutečnila velice úspěšná akce **Pohádkou proti dešti**. Knihovna oslovila rodiče s dětmi přes mateřské školy a na pohádkových stanovištích se střídaly rodiny celé odpoledne. Mohli se tak ocitnout uprostřed rybníka, v perníkové chaloupce, v pekle, u Zlatovlásky, Makové panenky, bojovat o princeznu se strašlivým drakem, shlédnout šermířský zápas aj.

Začátek prázdnin proběhl ve znamení společné akce s artkinem Centrál. Speciální kouzelnická akce **Bradavická noc** se konala ze 13. 7. na 14. 7. 2011. Před promítáním 7. dílu Harry Potter a Relikvie smrti I. v artkině Centrál měli návštěvníci jedinečnou možnost projít Příčnou ulicí, vyzkoušet si znalosti u některých bradavických pedagogů, vybrat si vlastní hůlku, navštívit Gringottovu banku, namíchat si výborné lektvary, naučit se runové písmo či vyslechnout věštby profesorky Trelawneyové a mnoho dalšího. Před půlnoční premiérou tak byl připraven naprosto jedinečný a neopakovatelný zážitek. Každý si mohl sáhnout přímo na Kámen mudrců, musel ale splnit náročné úkoly.

21. 9. 2011 proběhl na pobočce Slezské Předměstí terénní závod **Ptáčkoviny**. Žáci okolních základních škol soutěžili ve znalosti Erbenových pohádek a balad. Závodem je provázely přímo postavy z Erbenovy Kytice – Polednice, Vodník, žena s dítětem z balady Poklad a další pohádkové bytosti – Zlatovláska, děd Vševěd, Dlouhý, Široký a Bystrozraký.

Za krásného letního počasí se 7. 10. 2011 uskutečnil rodinný výlet po stopách K. J. Erbena do Miletína a okolí. Výletu, který byl součástí projektu Erbenova zlatá nit, se účastnily rodiny s dětmi.

Tajemnou podzimní akcí byla další **Magická noc** na pobočce v Kuklenách. Večer plný magie, pohádek a kouzel byl určený dívkám od 13 let.

Magická noc v Kuklenách, 29. 4. 2011

Během podzimních měsíců pokračovaly besedy, jejichž hlavním tématem byl K. J. Erben a jeho pohádky a balady. Besedy určené 2. stupni základních škol si připravila Alice Hrbková na pobočce Eliščíno nábřeží, Informační středisko KMHK oslovilo studenty středních škol a besedy pro žáky 1. stupně základních škol si připravila dětská metodika.

V průběhu roku proběhlo na některých pobočkách KMHK slavnostní pasování prvňáčků na čtenáře (Kukleny, Moravské Předměstí - B, Nový HK) a předávání slabikářů (Moravské Předměstí - A, Labská).

Pasování prvňáčků na čtenáře na pobočce Moravské Předměstí - B

Knihovní fondy

V roce 2011 probíhala v návaznosti na budoucí stěhování knihovny aktualizace fondu, revize, opravy, balení a označování fondu elektromagnetickou ochranou. Uskutečnil se **knižní bazar**, na kterém se prodalo **30 000** knížek. Do souborného katalogu ČR přispěla knihovna více než 3 000 záznamy.

Knížní bazar 2011

Celkový přírůstek knihovního fondu	13 504
Celkový přírůstek literatury pro dospělé	10 244
Přírůstek naučné literatury pro dospělé	2 709
Přírůstek beletrie pro dospělé	7 535
Celkový přírůstek literatury pro děti	3 260
Přírůstek naučné literatury pro děti	353
Přírůstek beletrie pro děti	2 907
Úbytek knihovního fondu	37 000

Hospodaření knihovny

Hospodaření knihovny bylo v průběhu roku vyrovnané. Ke dni 31.12. 2011 skončilo kladným hospodářským výsledkem ve výši **358 530,85 Kč**. V roce 2010 byl dosažen hospodářský výsledek ve výši 1 026 517,45 Kč.

V roce 2011 jsme obdrželi od zřizovatele účelovou dotaci ve výši 400 000 Kč na vizuální styl a přípravu knihovního fondu do Vertexu a 10 000 Kč na nákup knih pro pobočku Moravské Předměstí - A. Dále jsme získali dotaci ve výši 10 000 Kč od Krajského úřadu v Hradci Králové na projekt Erbenova zlatá nit.

Dalším zdrojem financování v roce 2011 byla investiční dotace Ministerstva kultury ČR ve výši 51 000 Kč na nákup stolní kamerové lupy do zvukové knihovny pro nevidomé.

Vlastní příjmy činily 1 304 152,36 Kč, to je o 8,16 % více než v roce 2010. Příjmy z hlavní činnosti byly vyšší o 1,64 %.

Celkové náklady jsou nižší v porovnání s rokem 2010 o 8,78 % v důsledku úspory provozních nákladů. Mzdové prostředky bez OON byly v roce 2011 vyšší v porovnání s předcházejícím rokem o 0,39 %.

Regionální funkce

Regionální funkce vykonávala v roce 2011 Knihovna města Hradce Králové na základě smlouvy se Studijní a vědeckou knihovnou v Hradci Králové o přenesení regionálních funkcí. Na základě této smlouvy byly dále uzavřeny či prodlouženy smlouvy o poskytování regionálních knihovnických služeb v rámci regionálních funkcí mezi:

A) Knihovnou města Hradce Králové a obecními a městskými úřady v sídle knihovny s profesionálním pracovníkem (Černilov, Chlumeck nad Cidlinou, Nechanice, Nový Bydžov, Smidary, Smiřice) o přenesení vybraných regionálních funkcí na vyjmenované knihovny pro kalendářní rok 2011. V závěru roku 2011 byla ze strany obce Černilov ukončena spolupráce na výkonu regionálních funkcí k 31. 12. 2011. Knihovnám z tohoto střediskového obvodu budou od 1. 1. 2012 poskytovány služby ze střediskové knihovny KMHK.

B) Knihovnou města Hradce Králové a obecními úřady o poskytování regionálních knihovnických služeb v rámci regionálních funkcí.

Finanční zabezpečení výkonu regionálních funkcí je zcela kryto dotací Krajského úřadu Královéhradeckého kraje a jiné zdroje financování nemá.

Cílem působení regionálních funkcí bylo směřovat všechny činnosti k rozvoji knihoven na území okresu. Mimo tradičních činností (poradenská a konzultační, poskytování výměnných souborů, pomoc při revizích a aktualizace knihovních fondů, pomoc při zpracování statistiky, servis výpočetní techniky, vzdělávání knihovníků apod.) snaha směřovala na podporu informovanosti veřejnosti o službách knihoven v obcích, o možnostech využití veřejného přístupu k internetu a zlepšování počtu a kvality webových stránek knihoven.

Sít' obsluhovaných knihoven

Počet knihoven s neprofesionálními pracovníky v okrese Hradec Králové byl 92. Ve 2. polovině roku byla zrušena Obecní knihovna Levín z důvodu úmrtí knihovníka. Knihovna se dlouhodobě nacházela v nevyhovujících prostorách a zřizovatel obec Olešnice (Levín je místní část obce) díky tomu rozhodl, že obyvatelé mají možnost využít knihovnu v Olešnici. V okrese dále fungovalo 7 profesionalizovaných knihoven, z nichž 6 (Černilov – do 31. 12. 2011, Chlumeck nad Cidlinou, Nechanice, Nový Bydžov, Smidary, Smiřice) sloužilo jako knihovny střediskové.

Všechny knihovny v okrese Hradec Králové jsou zaregistrované na Ministerstvu kultury ČR.

Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy

V knihovnách bylo vykonáno 367 metodických návštěv. V průměru vychází na 1 knihovnu skoro 4 metodické návštěvy ročně. V průběhu roku bylo dále poskytnuto 884 konzultací. Konzultace byly zaměřeny převážně na webové stránky knihoven, na internetu v knihovnách a pro knihovny (PIK), na statistické vykazování, na grantové projekty a na řešení místních problémů; zcela nově též na financování knihoven a snižování finančních příspěvků na provoz a také na provoz knihoven jako takový.

Metodické návštěvy směřovaly ke kontrole činnosti knihoven, ke statistickým výsledkům knihoven, k řešení konkrétních problémů v místě, informacím o standardech, webovým stránkám knihoven a využívání stanic veřejného internetu. Dále byly během metodických návštěv prováděny kontroly grantových projektů a praktická pomoc při

stěhování knihoven a revidování knihovního fondu. Na webu Knihovny města Hradce Králové <http://www.knihovnahk.cz/> je pro knihovníky spravován samostatný oddíl „Knihovně“. Po knihovnách putují různé výstavy.

Vzdělávání knihovníků, semináře a porady

Metodické oddělení knihovny zorganizovalo pro své knihovny např. již 7. ročník soutěže o nejlepší webovou stránku, základní knihovnický kurz, seminář o dobrovolnictví, konzultace ke grantovým žádostem, 2 komponované pořady, knihovnický výlet a 6 porad profesionalizovaných knihoven okresu.

Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce

Výměnné soubory patří k nejvyhledávanějším poskytovaným službám. Práce s nimi pokračovala osvědčeným způsobem. Výměnný fond ve střediskových knihovnách se rozrostl za rok 2011 o 3 711 nových knihovních jednotek. Výměnný fond celkem čítá 97 400 knihovních jednotek (z toho 59 332 knihovních jednotek je ve Střediskové knihovně Knihovny města Hradce Králové). Na neprofesionální knihovny okresu bylo rozvezeno 472 výměnných souborů, které obsahovaly celkem 23 613 knihovních jednotek. Knihovně bylo dále zapůjčeno 45 tematických výstavek naučné literatury ze SKHK.

Regionální služby v okrese jsou velmi vítané. Knihovny a jejich zřizovatelé regionální funkce využívají a hodnotí je kladně. Zejména cirkulaci výměnných fondů knihovníci považují za nenahraditelnou službu. Stále více se setkáváme s názorem, že na existenci regionálních funkcí je závislá existence malých knihoven jako takových.

Základní knihovnický kurz pro neprofesionální knihovníky, praktický seminář konaný v Obecní knihovně v Předměřicích nad Labem 25. 5. 2011